

FPSC

Nivelul la care poate ajunge garanția de bună execuție depășește riscurile reale aferente contractelor de lucrări

Alexandra Stoica, vicepreședinte al Federației Patronatelor Societăților din Construcții și președinta filialei Transilvania a Patronatului Societăților din Construcții

Constructorii solicită un plafon maximal de 5% al garanției de bună execuție, considerat pe deplin aliniat practicilor europene și principiului proporționalității consacrat de dreptul UE.

”Nivelul de 10% la care poate ajunge garanția de bună execuție depășește în practică riscurile reale aferente contractelor de lucrări și generează obligații financiare disproporționate pentru constructori”, subliniază Alexandra Stoica, vicepreședinte al Federației Patronatelor Societăților din Construcții (FPSC) și președinte al PSC Filiala Transilvania.

În majoritatea țărilor UE, garanția de bună execuție se situează, de regulă, în jurul pragului de 3-5% din valoarea contractului,

depășirea acestor niveluri fiind permisă doar în situații tehnic justificate.

Absența unui mecanism public de contragarantare

Constituirea garanției de bună execuție este dificilă și din cauza absenței unui mecanism public de contragarantare pentru instrumentele financiare utilizate în acest scop. Operatorii economici, în special IMM-urile, suportă integral costurile și riscurile aferente emiterii acestor garanții, într-un context în care instituțiile financiare private aplică criterii restrictive, solicită garanții suplimentare și percep costuri ridicate. Prin urmare, menținerea garanției de bună execuție la nivelul actual de 10% devine

excesivă și neadaptată realităților economice, reprezentând o barieră nejustificată în calea participării efective a IMM-urilor la procedurile de achiziții publice, atrage atenția doamna Stoica.

În acest context, reprezentanții FPSC consideră necesară reglementarea unui nivel mai redus al garanției de bună execuție.

Solicitarea constructorilor este de a fi stabilit prin lege un plafon maxim al garanției de bună execuție de cel mult 5% din valoarea contractului, indiferent de natura sau obiectul lucrărilor.

Totodată, să fie reintrodusă facilitatea prevăzută de art. 16 alin. (2) din Legea nr. 346/2004 (abrogată în 2016), care acorda o reducere de 50% a nivelului garanțiilor solicitate IMM-urilor.

Practici neconforme în formularele proprii de garanții ale autorităților contractante

O problemă sistemică în procedurile de achiziții publice o reprezintă practica unor autorități contractante de a impune formulare proprii de garanții, care contravin dispozițiilor legale incidente și Normei ASF nr. 32/2021. Situația afectează grav accesul operatorilor economici și funcționarea corectă a pieței întrucât astfel de formulare proprii pot include mai multe neconformități.

În primul rând pot stabili termene de plată mai restrictive decât termenul maxim de 30 de zile prevăzut de Norma ASF nr. 32/2021, prin clauze nelegale de tipul “plata la termenul menționat în cerere” sau “plata în 10 zile”, ceea ce face imposibilă asumarea obligației de către asiguratorii.

În formularele unor autorități contractante lipsește delimitarea clară între perioada de execuție și perioada de garanție (perioada de notificare a defectelor); lipsește data certă de la care garanția se diminuează, acesta fiind un element obligatoriu și corelat cu termenele contractului.

Fără aceste informații, asiguratorul nu poate evalua riscul și nu poate emite garanția. Clauze neconforme legislației aplicabile și Normei ASF nr. 32/2021, incluse în

formularele impuse de unele autorități contractante, fac imposibilă constituirea garanției de participare la licitație, a garanției de bună execuție sau a garanției de avans aferente contractului semnat de părți.

Consecința directă o reprezintă excluderea operatorilor economici din proceduri, fără culpă din partea acestora, ori imposibilitatea obiectivă de a constitui garanțiile solicitate, ca efect exclusiv al cerințelor formulate necorespunzător de către autoritatea contractantă.

Ca urmare, FPSC solicită introducerea, în legislația achizițiilor publice, a unei prevederi exprese conform căreia, în cazul utilizării de formulare proprii de garanții, autoritățile contractante să aibă obligația de a respecta condițiile minime stabilite de Norma ASF nr. 32/2021, acestea prevalând asupra oricăror clauze suplimentare.

Plafon unic de 5 % din prețul contractului pentru valoarea cumulată a GBE și reținerilor

Cu toate că H.G. nr. 965/2023 a introdus reguli unitare privind aplicarea reținerilor succesive, totuși în practică se constată că valoarea cumulată a garanției de bună execuție (GBE) și a reținerilor efectuate pe parcursul derulării contractului continuă să atingă niveluri excesive.

Situația generează blocaje de lichiditate, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii. Acest cumul afectează echilibrul contractual, distorsionează fluxurile financiare ale operatorilor economici și poate conduce la întârzieri în execuția lucrărilor, cu impact direct asupra proiectelor de investiții publice.

Reprezentanții FPSC propun stabilirea prin lege a unui plafon unic, potrivit căruia valoarea cumulată a garanției de bună execuție (indiferent de forma de constituire) și a tuturor reținerilor aplicabile nu poate depăși 5 % din prețul contractului.

”O astfel de reglementare menține protecția autorității contractante, dar elimină cumulul excesiv care afectează funcționarea normală a contractelor de lucrări publice și stabilitatea financiară a operatorilor economici”, susține Alexandra Stoica.

Constructorii solicită introducerea în legislația achizițiilor publice a unei prevederi exprese potrivit căreia: *”Valoarea cumulată a garanției de bună execuție, indiferent de forma de constituire, și a tuturor reținerilor aplicate pe parcursul derulării contractului nu poate depăși 5 % din prețul contractului.”*

Această limitare ar trebui să fie aplicată atât reținerilor succesive prevăzute de H.G. nr. 965/2023, cât și reținerilor aferente

recepției lucrărilor sau perioadei de garanție tehnică.

Termenele de garanție tehnică sunt folosite ca instrument de departajare în licitații

Duratele minime de garanție tehnică stabilite prin Legea nr. 10/1995 (3, 5 sau 10 ani, în funcție de categoria de importanță a construcției) au fost instituite pentru protejarea beneficiarilor și asigurarea calității în construcții.

În practică, însă, aceste termene generează efecte disproporționate pentru operatorii economici, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar.

În majoritatea cazurilor, eventualele vicii se manifestă în primii ani de exploatare, ceea ce face ca duratele maxime prevăzute de lege să fie suficiente, dar nu justifică prelungiri suplimentare. Garanția de bună execuție și sumele reținute rămân blocate pe perioade foarte lungi, afectând capitalul de lucru și capacitatea firmelor de a participa la noi proiecte.

Extinderea termenelor de garanție peste limitele prevăzute de lege generează costuri suplimentare (prelungirea instrumentelor de garantare, polițe, comisioane), fără a corespunde riscului real.

Conform practicii europene, termenele de garanție sunt stabilite într-o manieră proporțională cu riscurile tehnice, nu folosite ca instrument de departajare în licitații.

Constructorii solicită stabilirea expresă a caracterului maximal al duratelor de garanție tehnică prevăzute de Legea nr. 10/1995 (3, 5 și 10 ani), fără posibilitatea autorităților contractante de a solicita termene superioare acestor limite, indiferent de obiectul sau complexitatea lucrărilor.

De asemenea, cer interzicerea utilizării unor termene de garanție mai mari decât cele prevăzute de Legea nr. 10/1995 ca factor de punctaj, criteriu de departajare sau criteriu calitativ în procedurile de achiziții publice.

O altă cerință a FPSC este ca garanțiile de bună execuție să nu poată fi solicitate sau prelungite pentru perioade care depășesc capacitatea efectivă de acoperire a riscului de către societățile de asigurare (în prezent, perioadă totală de cel mult 5 ani, incluzând perioada de execuție și perioada de notificare a defectelor).

Solicitările constructorilor au fost înaintate legislativului printr-un memoriu adresat Parlamentului. ■

Federația Patronatelor Societăților din Construcții (FPSC) este singura organizație reprezentativă din România la nivel sectoarelor de activitate ”Construcții Civile și Industriale”, ”Industria sticlei și a ceramicii fine. Industria materialelor de construcții – fabricarea altor produse din minerale nemetale”, respectiv pentru sectorul de negociere colectivă ”Sector 15 – Fabricarea tâmplăriei termoizolante”.

FPSC este constituită din opt organizații patronale: Patronatul Societăților din Construcții (PSC), Patronatul Producătorilor de Tâmplărie Termoizolantă (PPTT), Uniunea Națională a Restauratorilor de Monumente Istorice (UNRMI), Asociația Română a Distribuitorilor de Metale (ARDIMET), Patronatul Drumarilor din România (PDR), Patronatul Proiectanților în Construcții (PPC), Asociația Română a Apei (ARA), Asociația Producătorilor de Energie Electrică (HENRO).